

Diskrétní/Kombinatorika 1

Základní pojmy

Faktoriál: $n! = n \cdot (n-1) \cdots 1$.

Padající faktoriál: $n\bar{k} = n \cdot (n-1) \cdots (n-k+1)$.

$[k] = \{1, 2, \dots, k\}$, ale také $[n] = 1$, pokud $n = 1$, a 0 jinak.

Kombinační číslo:

$$\binom{n}{k} = \frac{n!}{(n-k)!k!} = n\bar{k}/k! = \binom{n-1}{k} + \binom{n-1}{k-1}$$

Stirlingova čísla (2. druhu):

$$\left\{ \begin{matrix} n \\ k \end{matrix} \right\} = k \left\{ \begin{matrix} n-1 \\ k \end{matrix} \right\} + \left\{ \begin{matrix} n-1 \\ k-1 \end{matrix} \right\}$$

$$\left\{ \begin{matrix} n \\ k \end{matrix} \right\} = \frac{1}{k!} \sum_{j=0}^k (-1)^j \binom{k}{j} (k-j)^n$$

Bellova čísla (počet ekvivalencí)

$$B(n) = \sum_{i=0}^n \left\{ \begin{matrix} n \\ i \end{matrix} \right\}$$

Fibonacciho posloupnost:

$$F_0 = 0, F_1 = 1, F_n = F_{n-1} + F_{n-2}$$

$$F_n = \frac{\varphi^n - (1-\varphi)^n}{\sqrt{5}}; \varphi = (1 + \sqrt{5})/2.$$

Harmonická posloupnost:

$$H_0 = 0, H_n = \sum_{i=1}^n 1/i; H_n \approx \ln n$$

Binomická věta:

$$x + y^n = \binom{n}{0} x^n y^0 + \binom{n}{1} x^{n-1} y^1 + \cdots + \binom{n}{n} x^0 y^n$$

Zobecněná binomická věta:

$$x + y^r = \sum_{i=0}^{\infty} \binom{r}{i} x^i y^{r-i}$$

Postup řešení sumačního příkladu

Možnosti, co lze udělat:

- Zkusit malé případy, uhodnout výsledek, dokázat indukcí.
- Rozložit sumu různými způsoby (a la $\sum k/2^k$).
- Využít aritmetiku sum, vyměnit sumace.
- Použít binomickou větu.
- Když nic, tak aspoň vymyslet nějaké odhady.
- Bude: najít lineární rekurenci.
- Použít vytvářející funkce.
- Použít diskrétní integraci.

Známé sumy

$$\sum_{i=0}^n \binom{n}{i} = 2^n$$

$$\sum_{i=r}^n \binom{i}{r} = \binom{n+1}{r+1}$$

$$\sum_{i=0}^{k-1} \binom{k+i}{k-i-1} = F_{2k}$$

$$\sum_{i=0}^k \binom{k+i}{k-i} = F_{2k+1}$$

$$\sum_{i=0}^n i^2 = n(n+1/2)(n+1)/3$$

Teorie grafů

$G = (V, E)$ graf. Hrany $(a, b) \rightarrow$ orientovaný graf. Multihranы $\{a, b\}, \{a, b\}$ a smyčky $\{a, a\}$ se obvykle neuvažují. Značení: $n = |G| = |V|$ počet vrcholů, $m = ||G|| = |E|$ počet hran.

Úplný graf $K_n = ([n], \binom{[n]}{2})$. Je-li orientovaný, říká se mu turnaj (mezi 2 vrcholy turnaje je jen jedna or. hrana).

Bipartitní graf má dvě skupiny vrcholu, hrany jdou jen mezi skupinami. Úplný bipartitní $K_{m,n}$ má max. počet hran pro dané m, n .

Kružnice C_n má vrcholy zapojeny do řetězu. Cesta P_n je kružnice bez hrany.

G je souvislý, pokud se z každého vrcholu dostanu po hranách do každého jiného. Zobecněně: Graf je (vrholově n. hranově) $(k+1)$ -souvislý, pokud po odebrání k (hran n. vrcholů) je graf stále souvislý. Hrana n. vrchol je kritická, pokud jejich odebrání sníží k -souvislost. 1-kritická hrana je most, 1-kritický vrchol artikulace.

Graf T je strom, pokud je souvislý a bez kružnice. Graf je les, pokud je disj. sjednocení stromů. Každý strom je les, pro les platí $||T|| = |T| - c$, kde c je počet komponent.

Podgraf G' je nějaká podmnožina vrcholů grafu G a nějaká podmnožina těchto vybraných vrcholů. Podgraf je indukovaný, pokud vybereme všechny hrany, které mají oba konce v G' a jsou hranami G .

Klika je podgraf, který je také K_i pro nějaké i . Nezávislá množina je množina vrcholů, kde žádné dva spolu nesousedí. Kostra je největší podgraf co do počtu vrcholů, který je zároveň stromem. Velikost největší kliky se značí $\kappa(G)$, velikost největší nez. množiny $\alpha(G)$.

Barevnost grafu

(Korektní) obarvení grafu je přiřazení $c : V \rightarrow [k]$, tž sousední vrcholy mají různé barvy. Barevnost G je nejmenší k , tak že existuje obarvení. Často se v běžné řeči vynescházá požadavek na minimálnitou: říkáme, že graf je 4-barevný, i kdyby mohl být i méněbarevný. Barevnost se značí $\chi(G)$.

Dualita a nakreslení

Graf G je *rovinný*, pokud lze nakreslit do roviny, aby se hrany nekřížily. Obecněji, graf má nakreslení na ploše rodu σ , pokud lze na ni nakreslit, aby se hrany nekřížily. Rovina má rod 0, torus 1, Kleinova lahev 2. Jakmile máme nakreslení, máme také *stěny* – souvislé komponenty plochy po odebrání G . Počet stěn zapisujeme $|F|$.

Platí Eulerova formule $= |G| - ||G|| + |F| = 2 - 2\sigma$. Z ní pro nás důležité výsledky pro rovinné grafy: $||G|| \leq 3|G| - 6$, pokud v něm není trojúhelník, tak $||G|| \leq 2|G| - 4$.

Doplnek grafu G je graf G^C , kde hrany se stanou nehranami a naopak. *Line graph* graf G je graf $L(G)$, jehož vrcholy jsou hrany původního grafu a dvě hrany spolu sousedí v line grafu, pokud tyto hrany v G mají společný koncový vrchol. Barevnost line grafu se označuje jako *hranová barevnost*.

Duál \overline{G} grafu G nakresleného na nějakou plochu vytvoříme tak, že do každé stěny umístíme vrchol a dva vrcholy propojíme hranou, pokud v původním grafu tyto stěny měly společnou hranu.

Stupeň v v G je počet hran, které navazují na vrchol v . *Minimální stupeň* $\delta(G)$, respektive *maximální stupeň* $\Delta(G)$ jsou definovány přirozeně. *Průměrný stupeň* $d(G) = ||G||/|G|$.

Graf je *d-degenerovaný*, pokud má vrchol stupně nejvýše d a po odstranění tohoto vrcholu je výsledný graf opět *d-degenerovaný*. Každý graf je Δ -degenerovaný.

Diskrétní integrace

Místo derivace bereme differenci, její ekvivalent v konečném světě:

$$\Delta(f(x)) = f(x+1) - f(x).$$

Potom platí, že pokud chceme vyřešit sumu $\sum_{i=a}^b g(i)$, pak musíme „diskrétně integrovat“ – najít funkci, jejíž diference splňuje $\Delta(f(x)) = g(x)$. Pak vzorec pro sumu je $f(b+1) - f(a)$, podobně, jako je to v reálném integrálním počtu.

Také víme, že diference x^n se chová ošklivě, ale funkce x^n má differenci podobnou, jako derivace x^n :

$$\Delta(x^n) = nx^{n-1}.$$

Z tohoto faktu pak

$$\sum_{i=0}^n i^r = \frac{(n+1)^{r+1}}{r+1}.$$

Princip inkluze a exkluze

Velikost sjednocení můžeme počítat pomocí postupného přičítání a odčítání větších a větších průniků (jejichž velikosti budou menší). Zapsáno matematicky:

$$|\bigcup_{1 \dots n} A_i| = \sum_{j \geq 0} (-1)^j \sum_{I \in \binom{1 \dots n}{j}} |\bigcap_I A_i|$$

Vytvořující funkce

- Najít rekurentní zápis problému, ideálně pomocí 1 rovnice.
- Použít rekurentní vzorec pro zápis $G(x)$ a najít vytvořující funkci ke $G(x)$.
- Rozložit vytvořující funkci, například pomocí parciálních zlomků.
- Z rozloženého tvaru už vyčistit vzorec pro n -tý člen.

Operace s vytvořujícími funkcemi:

$$\sum (g_n + c \cdot f_n)x^n = G(x) + cF(x)$$

$$\sum g_{n-i}x^n = x^i G(x)$$

$$\sum g_{n+i}x^n = (G(x)/x^i) + g_{i-1}x^{i-1} + g_{i-2}x^{i-2} + \dots + g_0x^0$$

$$\sum g_i c^n x^n = G(cx)$$

$$\sum g_i x^{cn} = G(x^c)$$

$$\sum n g_{n-1} x^n = G'(x)$$

$$\sum g_{n+1}/(n+1)x^n = \int G(x)dx.$$

$$\sum_n \left(\sum_{i=0}^n g_i f_{n-i} \right) x^n = F(x) \cdot G(x)$$

Známé vytvořující funkce

$$1/(1-x) = (1, 1, 1, 1, \dots)$$

$$1/(1+x) = (1, -1, 1, -1, \dots)$$

$$1/(1-x)^2 = (1, 2, 3, 4, 5, \dots)$$

$$1/(1-x^2) = (1, 0, 1, 0, \dots)$$

$$1/(1-kx) = (1, k, k^2, k^3, \dots)$$

$$(1+x)/(1-x)^3 = (1, 4, 9, 16, 25, \dots)$$

$$(1+x)^k = (\binom{k}{0}, \binom{k}{1}, \dots)$$

$$1/(1-x)^{k+1} = (\binom{k}{k}, \binom{k+1}{k}, \dots)$$

$$\ln 1/(1-x) = (1, 1/2, 1/3, \dots)$$

$$\ln(1+x) = (0, 1, -1/2, 1/3, -1/4, \dots)$$

$$e^x = (1, 1, 1/2, 1/6, 1/24, \dots, 1/k!, \dots)$$